

Politikai gyávaság

VISSZHANG - LXIII. évfolyam, 11. szám, 2019. március 14.

Radnóti András, miközben a 2019-es EP-választásokat illetően a közös lista ellenzéki oldalon felvetődött szükségességéről elmélkedik, felrója, hogy a diskurzus csupán technikai részletekről szól: „Amíg Magyarországon az indulás technikai részleteiről szólnak a választási kampányok, amíg a politika – és a remény, amit egyedül a politika hordoz – háttérbe szorul, addig Orbán alatt kell élnünk.” (Az összefogás tragédiája, ÉS, 2019/10., márc. 8.)

Viszont cikkének nagy részében ő is a kérdéssel kapcsolatos technikai részleteket elemzi, majd felveti, hogy az esélyek matematikai latolgatása helyett ellenzéki oldalon valódi (jó) politizálásra lenne szükség, de hogy ez konkrétan mit jelentene, arról nem beszél. Csak annyit tudhatunk meg, hogy valódi politikák létrejöttenek külön ellenzéki indulás esetén van esélye, s a jó politika ismérve a sok szavazó.

Radnóti technikai elemzése (a közös lista vs. külön indulás kérdését pusztán abból a szempontból vizsgáljuk, melyik hoz több képviselőt az ellenzéknek) is necces, **mert még ha igaz is azon állítása, hogy egy közös listára a pártok szavazóinak kölcsönös elutasíthatósága miatt kevesebben szavaznának, mint a külön indulás esetén, a közös lista melletti 5 százalékos küszöb miatt elvesző szavazatok érve ezzel szembeállítható.** Így viszont egyetlen Medián-kutatásra alapozott briliáns logikára épülő következtetése (hogy a külön indulás több képviselőt jelent) legalábbis vitatható. Ha pusztán a választási matekot nézzük, közelebb áll a valósághoz az, hogy mindkét tárgyalási opció mellett felhozhatók fontos érvek, így az állás inkább döntetlen közeli.

A „...magyar ellenzék gondja alapvetően nem technikai, hanem a politikai gondok legsúlyosabbika: hogy nincs elég szavazója” – írja Radnóti. Csakhogy egy adott politikát támogató választópolgárok száma önmagában szintén technikai kérdés: nem úgy van, hogy a jó politika sok támogatót jelent, a rossz politika keveset. Vagy ha így gondoljuk, akkor a politikán pusztán hatalomtechnikát értünk.

Lehetséges (morálisan, szakmailag) jó politika kevés szavazóval és ugyanebben az értelemben rossz politika sok szavazóval. Lehet a jó és a rossz politika mellé is jó és rossz stratégiát és hatalomtechnikai eszközöket rendelni, tehát önmagában a szavazók száma nem mond sokat egy adott politika morális vagy szakmai színvonaláról.

A politika ideális esetben nem pusztán a választók kiszolgálását (és a propagandát) jelenti, hanem inkább elvszerűen képviselt nézetek versenyztetését s az általunk jónak tartott politika helyességéről való meggyőzést.

Radnóti egész szövege megmarad a technikai elemzés szintjénél, mert még az általa felvetett valódi (jó) politizálás mibenlétét is matematikailag, hatalomtechnikailag definiálja (az, ami sok szavazót hoz).

Az első bekezdésben idézett mondata alapján ezért cikkével maga sem tesz mást, mint hozzájárul ahhoz, hogy továbbra is Orbán kormányzása alatt kelljen élnünk.

Ezzel hasonlatossá válik az egyre nyomorultabbá váló, már ellenzékinek is alig nevezhető, de még egyes momentumokban nézhető megmaradt tv-műsorok (például *Egyenes beszéd*) sztenderd vendégeihez, akik első mondataikban hóbörögnek kicsit, amiért már megint technikai részletekről vagy személyi kérdésekről kell beszélniük ahelyett, hogy inkább politikájukról kérdeznék őket, majd engedve a műsorvezető hamis érveinek (ez érdekli a nézőket) végigtechnikázzák vagy személyeskedik (ki kivel miért igen és mit nem) az egész műsoridőt. (Ez persze felveti a sajtó felelősségét is, de ez már egy másik kérdés.)

Ugyanakkor igaz van Radnótinak abban, hogy a magyar ellenzék mint probléma nem technikai, hanem politikai, többségében színvonalatlan, megfáradt emberek rossz (megélhetési, megúszós) politikát mutatnak be. Viszont nincs szó arról, hogy a közös lista vs. külön indulás kérdése megfeleltethető lenne a látszatpolitika (technikázás) vs. valódi politika ellentéttel.

A közös lista mellé is tehető valódi (jó) politika, és a közös lista mellett is elsősorban politikai érvek szólnak.

Abból, hogy a jelenlegi ellenzéki politikusok jó része az összefogásban politikai túlélésének garanciáit és a valódi politizálás megspórolását látja, nem jelenti azt, hogy az összefogás elve mellé ne lehetne valódi és jó politikát tenni. **A közös lista, a közös politika támogatói ott hibáznak, hogy ezt meg sem próbálják, így ürességükkel magát az egyébként helyes elvet hiteltelenítik, s azt a téves képzetet keltik, hogy a külön indulás volna a megfelelő.**

A probléma tehát valóban politikai és nem technikai, csak ennek kimondása semmit sem tesz hozzá a közös lista vs. külön indulás kérdéséhez, mert bármelyiket választják is, mindkettőnek csak akkor van értelme, ha valódi és jó politika társul hozzá. Radnóti ott téved, hogy az összefogáshoz rendelhető jó politika lehetőségét elveti pusztán azon az alapon, hogy ebben az esetben esetleg egy levegőt kellene szívnia például Gyurcsánnyal.

Nem kérdőjelezi meg, hogy esetleg valamikor valamiféle teljes egységen keresztül vezethetne az út a rendszerváltáshoz, de a jelenlegi szereplőket erre nem tartja alkalmasnak, ezért inkább az egyes pártok egyéni identitásának kiépítését javasolja, mert szerinte így nőhet ki egy karakteresebb erő a „megfelelő pillanatban”, mely élére állhat egy későbbi összefogásnak.

Radnóti ezzel a magyar történet legósdibb, legkárosabb hagyományához, a sérelmi politizáláshoz csatlakozik, mert elismeri ugyan, hogy lehet, helyes az összefogás elve és az ennek megfelelő politika, és lehet, hogy ez lenne a megfelelő út az országnak, de jaj, most még besározódnék, ha ezzel vagy azzal a mamelukkal beszélgetnem kellene, beláthatjuk, ezt nem tehetem. Várjuk csak ki, míg kiöregednek (még fiatal vagyok, de jó), de ezekkel most, én, soha.

Vajon mennyire bízhat az ifjú politikai generáció önmagában, saját politikájában, ha attól fél, hogy még a szerencsétlennek tartott Gyurcsányék is lenyomják őket?

Ez valódi politikai gyávaság, amit (nem csak) Radnóti és ifjú generációja képvisel, visszamenekülnék saját politikai identitásuk építésébe ahelyett, hogy politikájukban bízva olyan keretek között próbálnák érvényre juttatni azt, ami az országnak is hasznára válhatna.

Az emberanyag adott, akár külön, akár összefogva politizálunk. Az összefogás nem azt jelenti, hogy az egyes pártoknak fel kellene adniuk saját identitásukat, hanem azt, hogy a jelenlegi helyzetben az ország érdekében a saját politikájuk helyett a közösen képviselhető pontokra kell helyezni a hangsúlyt.

Igen, Orbán leváltása nem lehet önmagában cél, de lehet elsőrendű cél. A helyes ellenzéki politikának az összefogás elvén kell nyugodnia, mert ma a magyarországi rendszer, bárminek nevezzük is, nem demokrácia, így rendszerváltásra van szükség, azt pedig csak együtt lehet. Az összefogás mellé valódi és jó politikát kell rendelni, nem elég technikailag érvelni mellette.

Radnóti esélyt sem ad a megújulásnak, mert azt a megoldást erőlteti, ami kilenc éven át megbukott (külön indulás), és azt helyteleníti, amit még nem próbáltak ki. Azt az öreguras javaslatot teszi, várakozunk a megfelelő pillanatra, addig is, míg eljön, építsük magunkat.

Szegény ifjú forradalmárok.

